

RSM Netherlands Accountants N.V.

Jacques Dutilhweg 471a
Postbus 8028
3009 AA Rotterdam
T 010 455 4100
www.rsmnl.com

Uitgebracht aan: Stichting Toekomstbeeld der Techniek
Koninginnegracht 19
2514 AB DEN HAAG

Betreft: jaarrekening 2021

Datum: 30 maart 2022

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM Netherlands Accountants N.V. is een onafhankelijk lid van het RSM netwerk en handelt onder de naam RSM. RSM is de handelsnaam van elk bij het RSM netwerk aangesloten kantoor. Het RSM netwerk is een samenwerkingsverband van onafhankelijke accountants- en advieskantoren, die ieder voor eigen verantwoordelijkheid werken. Het RSM netwerk bestaat in geen enkel rechtsgebied als afzonderlijke rechtspersoon. Op alle opdrachten zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, die op verzoek kosteloos worden toegezonden. RSM Netherlands Accountants N.V. is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 34255759.

Inhoudsopgave	Pagina
Accountantsrapport	
Opdracht	1
Algemeen	1
Subsidiëring en overige baten	2
Financiële positie	2
Resultaat verslagjaar	2
 De stichting	
Samenstelling bestuur per 31 december 2021	4
Aard van de activiteiten	6
Inschrijving handelsregister	6
 Verslag van het bestuur	 7
 Jaarrekening	
Waarderingsgrondslagen	23
Balans per 31 december	25
Exploitatierekening	26
Toelichting op de balans per 31 december	27
Toelichting op de exploitatierekening	30
 Overige gegevens	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	34

RSM Netherlands Accountants N.V.

Jacques Dutilhweg 471a
Postbus 8028
3009 AA Rotterdam
T 010 455 4100
www.rsmnl.com

Aan het Bestuur van
Stichting Toekomstbeeld der Techniek
Koninginnegracht 19
2514 AB DEN HAAG

Rotterdam, 30 maart 2022

Geachte dames en heren,

Ingevolge uw opdracht controleerden wij de jaarrekening 2021 van uw stichting.

Hieromtrent rapporteren wij als volgt:

1. Opdracht

Voor de accountantsverklaring verwijzen wij u naar het hoofdstuk 'Overige gegevens' op pagina 34 van dit rapport.

2. Algemeen

Stichting Toekomstbeeld der Techniek verkent trends en ontwikkelt inspirerende visies op de toekomst van 'techniek en maatschappij'. Zij biedt daartoe een vrije ruimte waarin enthousiaste belanghebbenden elkaar ontmoeten en op creatieve wijze toekomstbeelden bouwen. Daarbij worden initiatieven in gang gezet om verankering van de uitkomsten van verkenningen te realiseren.

De stichting streeft niet naar winst en is niet belastingplichtig voor de omzetbelasting en vennootschapsbelasting.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

3. Subsidiëring en overige baten

Stichting Toekomstbeeld der Techniek wordt gesubsidieerd door het ministerie van Economische Zaken en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Overige baten komen voort uit bijdragen uit het bedrijfsleven en voordelen uit liquide middelen.

4. Financiële positie

De balans per 31 december 2021 is opgenomen op pagina 27 van de aan dit rapport toegevoegde jaarstukken. Samengevat kan de balans als volgt worden weergegeven:

	2021 x € 1.000	2020 x € 1.000
Vaste activa	20	23
Werkkapitaal	355	307
Werkzaam vermogen	375	330
Bestemmingsreserve hoogleraren	124	129
Algemene reserve	251	201
Totale financiering	375	330
Vlottende activa		
Vorderingen	26	72
Liquide middelen	361	341
	386	413
Kortlopende schulden	-31	-106
	355	307

Het werkkapitaal is per 31 december als volgt samengesteld:

5. Resultaat verslagjaar

De exploitatierekening over 2021 is opgenomen op pagina 28 van de aan dit rapport toegevoegde jaarstukken. Het resultaat over 2021 is als volgt samengesteld:

	Begroting 2021 x € 1.000	Uitkomst 2021 x € 1.000	Uitkomst 2020 x € 1.000
Subsidies en bijdragen			
Subsidiebaton	389	394	384
Bijdragen bedrijfsleven	277	274	292
Projectinkomsten	1	1	47
Inkomsten STT Academy	11	8	11
Overige bijdragen			24
	678	677	758

	Begroting 2021 x € 1.000	Uitkomst 2021 x € 1.000	Uitkomst 2020 x € 1.000
Exploitatiekosten			
Personeelskosten	439	420	497
Afschrijvingen	6	3	4
Overige personeelskosten	31	21	28
Huisvestingskosten	44	43	43
Kantoorkosten	53	31	33
Advieskosten en PR	14	8	55
Administratie- en accountantskosten	14	11	12
Projectkosten	64	62	85
Kosten STT Academy	23	33	15
Som der kosten	688	632	772
Exploitatiesaldo	-10	45	-14

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,

RSM Netherlands Accountants N.V.

W. Groeneveld RA

DE STICHTING

Samenstelling bestuur STT 2021

Prof.ir. K.Ch.A.M. Luyben, voorzitter	TU Delft
F. Herrebout , penningmeester	Senior Strategy Manager T-Mobile
Mevr. C.E. Duermeijer, lid DB	Global Director Customer Success and Engagement RELX
Ir. J.C. van Ginkel MCM, lid DB	Concerndirecteur/Loco-provinciesecretaris provincie Zuid-Holland
Prof. dr. E.H.L. Aarts	Hoogleraar Tilburg University
Dr. M.W.M.M. Aben	Global Vice President Foods & Refreshment S&T, Unilever
Mevr. P. Agterberg	Directeur Strategie Alliander
G. Baron	CTO Amsterdam
P.L.W.H. Berden MSc	Director Process Technology R&D, FrieslandCampina
Mevr. drs. B.J. van den Bergh	Directeur VSNU
W.M. van Beuzekom	Directeur Dienst Stadsbeheer, gemeente Den Haag
H. Blokhuis	CTO & Director for Collaboration & Video, Cisco
Ir. T.J. Bosma	Program Director Power Systems & Electrification, DNV GL Strategic Research & Innovation
Ir. P.J.M. van den Broek**	Strateeg Provincie Gelderland
Mevr. L. de Bruijn	Directeur NLdigital
Drs. M.A.R. Clijdesdale	CIO Wholesale Banking ING
Drs. M.P.h.g.J. Cramers **	Directeur Instituut for Life Sciences and Chemistry, Hogeschool Utrecht
Mevr. drs. R. Daniëls	Teamleider Publieke Waarden Informatiesamenleving Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Drs.ing. M. Delcour**	Directeur van het KIVI-bureau
Drs. O.H.A.M. Delnooz (waarnemer)	Plv. directeur Onderzoek en Wetenschapsbeleid ministerie OCW
Prof.dr. G.P.M.R. Dewulf	Decaan Faculteit Engineering Technology Universiteit Twente
Prof.dr. J.T. van Dissel	Directeur Centrum Infectieziektebestrijding RIVM
Ir. E.W.L. van Engelen*	Algemeen directeur Techniek Nederland
Drs. Th. N.M. Föllings	Manager Bedrijfsomgeving, Ontwikkeling & Innovatie Oost NL
Mevr. drs. N.J. van de Griend	Faculteitsdirecteur Haagse Hogeschool, Faculteit Technologie, Innovatie & Samenleving
Mevr. L. de Haas**	Country director Arcadis Nederland B.V.
M.R.F. Heine MSc	CEO Fugro
Mr. C.A. Herstel	Directeur-generaal Sociale Zekerheid en Integratie ministerie SZW
Drs. E.P. Hoorweg MCM**	Cive President Capgemini Invent
Dr. H. van Houten	Executive Vice President, Philips Research
Mevr. E. Hueting	Directeur Engineering Fontys Hogescholen, domein Technology & Innovation
S. Huitema**	Directeur digitale transformatie, Volker Wessel Infrastructuur
Dr. T. Jongsma	Directeur Stichting Public Private Partnership Institute for Sustainable Process Technology (ISPT)
Ir. R.H.F. Kreutz	Manager Bestuursondersteuning Evides Waterbedrijf
Ir. J.G.T. Konings**	Manager Sales Development at Essent City Energy Solutions

STICHTING TOEKOMSTBEELD DER TECHNIEK - DEN HAAG

DE STICHTING (VERVOLG)

Samenstelling bestuur STT 2021 (vervolg)

Mevr. A.G.H. Ledoux-Janssen	Directeur Groefabriek APG
Mevr. ir. M. van Lier Lels	Lid Raad van Commissarissen NS, RELX en Dura Vermeer; voorzitter RvC van Innovation Quarter (<i>Lid op persoonlijke titel</i>)
Mevr. dr. R. Luttge	Associate professor TU Eindhoven
E. Mink**	DGMO, Unit Innovatie in Mobiliteit ministerie I&W
Prof.dr.ir. A.P.J. Mol	Rector magnificus Wageningen University, vicevoorzitter Raad van Bestuur
J.M. Neele	Executive Director, Trends Investing Robeco Group
Dr. ir. H.H. Nijhuis	Directeur NWO-Domein Toegepaste en Technische Wetenschappen (TTW)
Mevr. J. Prins**	Algemeen secretaris SER
Mevr. ir. M.A.G. van Putten MBA	Senior Innovation Manager ministerie BZK
Ir. C.J. Rameau	Lid Raad van Bestuur Eneco Holding NV
Mw. drs. G.M.C. de Ranitz	Voorzitter Raad van Bestuur en CEO SURF
Ir. V.A. Ritman**	Director R&D, Tata steel Nederland
J. Saaman*	Business Development Director SPIE
D. Schuite	IBM, General Manager Global Business Services Benelux
Mevr.drs. L.M. van Sleuwen**	Directeur Concerndirectie Innovatie en Strategie, Belastingdienst
Drs. R. Slotman	Directeur Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA
F. E. Smith	Director Public Affairs, ANWB
Prof.dr.ir. A.F.W. van der Steen	Bestuurslid van KNAW
Drs. H.W. Stegeman**	Chief Investment Strategist, Triodos Investment Management B.V.
Drs. P.M. Sweers (waarnemer)	Directeur Innovatie en Kennis, pDG Bedrijfsleven en Innovatie ministerie EZK
Ir. H. Timmerman	Directeur Fortierra BV (<i>Lid op persoonlijke titel</i>)
Mevr. B. Tool	Directeur MaagLeverDarmStichting (MLDS)
Dr. J.M.A. Verbakel	Chief R&D Officer, Upfield
Mevr.prof.dr. B.G.M. Volker**	Directeur NSCR
Mevr. prof. dr.ir. M.P.C. Weijnen	Hoogleraar TU Delft, faculteit Techniek, Bestuur en Management
Prof.dr. P.J. Werkhoven	CSO, lid Raad van Bestuur TNO
Drs. R. de Wit**	Directeur Centrale Eenheid Strategie Ministerie J&V
Mevr.prof.dr. L. van Zoonen	Decaan EUR en wetenschappelijk directeur Centre for BOLD Cities

Momenteel is er in het bestuur geen afgevaardigde van UMS Utrecht en Shell

*Nieuw bestuurslid, ** Wijziging

Adviserende lid uit de STT-Academy

STT hoogleraar:

Prof.dr.ir. V.A.W.J. Marchau

Radboud Universiteit: onzekerheid en adaptiviteit van maatschappelijke systemen

Directeur bureau

Dr. P.A. van der Duin

STICHTING TOEKOMSTBEELD DER TECHNIEK - DEN HAAG**DE STICHTING**

Aard van de activiteiten

De stichting heeft ten doel: het verkennen van trends en ontwikkelen van inspirerende visies op de toekomst van 'techniek en maatschappij'. De stichting beoogt niet het maken van winst.

Inschrijving handelsregister

De stichting is in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Den Haag ingeschreven onder nummer 27198926.

Inleiding

De Stichting Toekomstbeeld der Techniek (STT) is in 1968 opgericht. Als onafhankelijke kennisinstelling organiseert STT brede, maatschappijgerichte toekomstverkenningen op het snijvlak van technologie en samenleving. Ons motto is: 'verken de toekomst'. In het bijzonder willen wij mensen en organisaties informeren, inspireren, agenderen en adviseren over de toekomst.

STT doet dat in samenwerking met honderden enthousiaste stakeholders en belangstellenden uit bedrijfsleven, wetenschap, overheid en maatschappij. In onze verkenningen worden gedurfde toekomstbeelden geschetst met strategische vragen en kennisvragen waarover Nederland zich nu al moet buigen, wil men 'toekomstvast' investeringen doen.

De resultaten van projecten worden gebruikt voor het opstellen van onderzoekagenda's, innovatie, onderwijs en beleid. STT wordt inhoudelijk en financieel ondersteund door meer dan 60 organisaties die samen het Algemeen Bestuur (AB) vormen en waaruit een Dagelijks Bestuur wordt samengesteld dat toeziet op de lopende activiteiten.

Ook in 2021 had de stichting in deze verslagperiode relatief beperkt last van de Covid-19-crisis. De lidmaatschapsgelden lagen al vast voor het uitbreken van de crisis, leden blijven trouw aan STT en ook bleek het werk van STT grotendeels goed uitvoerbaar via de digitale en virtuele weg. Desondanks moet erkend worden dat het ontbreken van fysiek contact niet ideaal is voor de vele workshops en andersoortige bijeenkomsten die STT organiseert en faciliteert.

In 2021 werden twee toekomstverkenningen afgerond met de presentatie van het eindrapport.

Dat waren:

- De toekomst van zelfredzaamheid.
- Technologiemonitor 2021 over 'green hydrogen' en 'smart roofs'.

In 2021 werd ook aan de volgende verkenningen gewerkt:

- De toekomst van democratie
- De Horizonscan.

Ook in 2021 waren er diverse virtuele bijeenkomsten van de diverse netwerken die STT faciliteert: het Netwerk Toekomstverkenningen (NTV), EXSTTER (het alumninetwerk van STT) en Young STT. Gezegd moet worden dat vanwege de corona-crisis de meeste bijeenkomsten digitaal waren en ook niet altijd doorgang vonden. Wat het laatste netwerk betreft was er ook in 2021 een 'entrepreneurship'-track gestart; 7 Young STT'ers hebben zich onder leiding van een docent van de TU Delft bekwaamd in het (techno-)entrepreneurship.

Bestuur

Het Algemeen Bestuur (AB) van STT kent leden, adviserende leden en waarnemers. Het bestond in 2021 uit meer dan 60 leden die allen strategische functies bekleden bij organisaties bij de overheid, het bedrijfsleven, de wetenschap en de maatschappij. De precieze samenstelling van het AB per ultimo 2021 is te vinden in de jaarrekening van STT over 2021. Het aantal organisaties dat zich aansluit bij STT is over de afgelopen jaren redelijk constant gebleven hetgeen belangrijk is voor de continuïteit van de organisatie alsmede voor het draagvlak en impact van de uitkomsten van verkenningen. Tevens behoudt het netwerk hiermee de waarde voor zijn deelnemers. Ook de diversiteit van het netwerk (lees: de branche en domein van de deelnemers) blijft daarom goed aansluiten bij de strategische wens van STT om meer verschillende sectoren en maatschappelijke domeinen te bedienen. STT werkt immers domeinoverstijgend en interdisciplinair.

De waarde van het Algemeen Bestuur als brede denktank en adviserend orgaan van de stichting neemt dan verder toe. Zo zijn in 2021 opnieuw leden van het AB van STT bij diverse verkenningen betrokken als expert en/of als lid van klankbordgroepen. Een mooi voorbeeld zijn de twee 'ronde tafels' die in 2021 samen met STT-leden zijn georganiseerd. Op 29 oktober en 8 december jl. waren er 'ronde tafels' over respectievelijk ruimtelijke ordening en circulariteit (i.s.m. de provincie Zuid-Holland) en over de mogelijke impact van digitalisering op de wetenschapper (i.s.m. met het ministerie van OCW).

De toekomstverkenningen

De kernactiviteit van STT is het uitvoeren van onafhankelijke, domeinoverstijgende, interdisciplinaire, participatieve langetermijn-toekomstverkenningen op het snijvlak van technologie en samenleving. STT creëert een vrije ruimte waar grote aantallen enthousiaste belanghebbenden elkaar ontmoeten en op creatieve wijze toekomstbeelden en inspirerende visies op de toekomst van techniek en maatschappij kunnen ontwikkelen en delen. De uitdagende verkenningen dragen bij aan visievorming en strategische vragen en agenda's voor de toekomst. Maar ze leiden ook tot netwerken en innovatieve projecten. De interessante en relevante samenhang tussen de ontwikkeling van technologie en maatschappelijke ontwikkelingen staat centraal in het werk van STT.

Afronding van STT-verkenningen in 2021

Technologiemonitor 2021 Green hyrogen & smart roofs

Projectleider: Roland Ort

Net als in de voorgaande jaren is er ook in 2021 een (Engelstalige) Technologiemonitor gemaakt, deze keer over 'groene waterstof' en 'slimme daken'. Beide onderwerpen passen goed in de energietransitie en zijn ook onderling met elkaar verbonden. Zowel wat betreft groene waterstof als slimme daken is de conclusie dat de verdere ontwikkeling en verspreiding het advies duidelijke veiligheidsnormen te stellen. Ook moeten er standaarden ontwikkeld worden die de 'interne competitie' terug te brengen zodat de verdere ontwikkeling van beide technologieën en hun toepassingen niet afgeremd wordt. De prijsprestatie van groene waterstof is nog niet goed in balans met alternatieven dus daar is ook nog werk aan te doen. Wat betreft slimme daken moeten er vorderingen gemaakt worden op het gebied van energieopslag.

Toekomstverkenning Zelfredzaamheid en Technologie

Projectleider: Eefje Op den Buysch

De toekomstverkenning zelfredzaamheid en technologie ging in oktober 2019 van start. STT verkent het thema zelfredzaamheid in de context van een samenleving die verwacht dat burgers waardevol bijdragen aan de maatschappij. Toekomstonderzoeker Eefje Op den Buysch verkent het thema vanuit de vraag of zelfredzaamheid voor iedereen haalbaar is en van alle burgers verwacht kan worden. De toekomstverkenning stond in 2021 in het teken van het afronden van de studie. Voor een deel was dat het uitnodigen van een aantal auteurs, zowel experts als ervaringsdeskundige, die hun licht lieten schijnen over zelfredzaamheid en digitalisering. Deels waren het enigszins theoretische beschouwingen maar ook persoonlijke ervaringen over digitalisering en zelfredzaamheid niet altijd op dezelfde lijn zitten. Juist deze persoonlijke verhalen laten zien dat digitalisering voor een groot deel van de Nederlandse bevolking niet eenvoudig is en dat het herstelplan voor de zelfredzaamheid van mensen beslist geen luxe is maar bittere noodzaak. De eindpublicatie 'Herstelplan Zelfredzaamheid' werd eind 2021 gepresenteerd en is een zeer leesbaar en informatieve 'pocket' die de maatschappij oproept tot gezamenlijke actie om zelfredzaamheid te herstellen en te organiseren en daartoe maatschappelijke projecten op te zetten.

Lopende verkenningen in 2021

Horizonscan:

Projectleider: Eva Helmond

De essentie van een Horizonscan is dat je zo breed mogelijk naar allerlei technologieën kijkt. De invulling in deze versie van de Horizonscan is dat technologieën worden gekoppeld aan Sustainable Development Goals. Het onderzoek heeft zich gericht op het maken van achtereenvolgens het structureren van (mega)trends, een kritische beschouwing van de SDG's-2030, het opstellen van de SDG's-2050, en het opstellen van het concept van 'wijze technologie'. Aan het einde van 2021 is besloten om de focus te verleggen naar het direct beantwoorden van de vraag hoe technologie ingezet kan worden in plaats van het in kaart brengen van zoveel mogelijk relevante ontwikkelingen. Het gaat dan om aan te geven hoe nieuwe technologieën daadwerkelijk op toekomstige maatschappelijke behoeften (zoals voorgesteld door nieuwe SDG's) kunnen worden afgesteld. De verwachting is dat de studie in maart 2022 wordt afgerond.

Toekomst van de democratie

Projectleider Rudy van Belkom lanceerde binnen zijn onderzoek naar de toekomst van de democratie in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen de Technologie Kieswijzer. In de verkiezingsprogramma's van politieke partijen komt 'de invloed van digitale technologieën' als thema nauwelijks aan bod. Begrippen als 'desinformatie' en 'digitale inclusie' worden weliswaar genoemd, maar een samenhangende toekomstvisie ontbreekt nog vaak. In de meest gebruikte stembulp van Nederland, de StemWijzer, ging niet één van de 30 stellingen over technologie en digitalisering. Hoe willen politieke partijen onze online privacy bevorderen? En de digitale weerbaarheid van ons land versterken? Om dit in kaart te brengen ontwikkelde hij namens STT de Technologie Kieswijzer. Door zeventien technologie gerelateerde vragen te beantwoorden konden mensen erachter komen welke politieke partijen het best opkomen voor hun 'digitale belangen'. Deze stembulp is door bijna 30.000 burgers gebruikt. Dit levert een hoop interessante inzichten op. Geïnspireerd door de uitkomsten heeft hij de verdere focus van het onderzoek op digitale burgerinspraak en participatie gelegd; de digitale democratie. Zonder dat we het doorhebben vindt er wereldwijd een democratische revolutie plaats. Niet in de stembureaus, maar op straat én online. Ondanks het feit dat veel jongeren niet geïnteresseerd zijn in politieke partijen, zijn ze enorm betrokken bij politieke kwesties. Denk bijvoorbeeld aan de wereldwijde Klimaatmars en de #BlackLivesMatter beweging. Als we de democratie serieus nemen, moeten we deze vormgeven voor de komende generaties. Hoe kunnen we de kloof tussen burger en politiek verkleinen? En welke rol kan technologie hierin spelen? Zijn eindpublicatie verschijnt op 26 april 2022 bij Bot Uitgevers.

Impact van de verkenningen

STT probeert met haar toekomstverkenningen impact te realiseren. Dit kan door de 'mindset' van betrokkenen te beïnvloeden en door concrete invloed uit te oefenen op besluitvorming. In de bijlage van dit document staan de additionele activiteiten (lezingen, presentaties, advies, etc.) van de STT-projectleiders en de directeur vermeld. Al deze activiteiten dragen bij aan het realiseren van impact op basis van de binnen STT opgebouwde expertise op zowel de methodische kant van verkenningen als de inhoudelijke resultaten van onze verkenningen. Op basis hiervan kunnen we vaststellen dat de belangstelling voor het werk en de mensen van STT groeiende is.

STT Expertisecentrum¹

De wetenschappelijke basis en de inhoudelijke inbreng bij onze toekomstverkenningen komt deels voort uit de STT Academy. In 2021 heeft de STT Academy zich weer beziggehouden met de methodische onderbouwing van STT-toekomstverkenningen en daarbij de relatie gelegd met de academische wereld. De directeur van STT heeft samen met de projectleiders van STT een STT-methodiek ontwikkeld die als leidraad dient voor de verkenningen en is gepubliceerd op de website van STT.

Overige activiteiten:

- Cofinanciering van een leerstoel.
- Facilitering Netwerk Toekomstverkenningen (NTV): in 2021 heeft directeur dr. Patrick van der Duin het NTV voorgezeten.
- Facilitering van Young STT waarin young high potentials uit de organisaties van het Algemeen Bestuur zitting hebben. Young STT kan functioneren als schaduwbestuur en organiseert creatieve sessies die kunnen bijdragen aan de STT-verkenningen. Het vormt een leeromgeving voor bestuursfuncties.
- In 2021 heeft STT in nauwe samenwerking met de TU Delft een onderzoek gedaan naar de ontwikkeling en verspreiding van 'green hydrogen' en 'smart roofs' ('Technologiemonitor 2021').

STT-hoogleraar:

In 2021 was dat prof.dr.ir. Vincent Marchau die zich aan de Radboud Universiteit (en op de TU Delft) bezighoudt met onderzoek naar onzekerheid en adaptiviteit van maatschappelijke systemen. De verbintenis liep tot het einde van 2021. Prof. Marchau heeft jarenlang uitstekend werk geleverd voor en met STT. In 2022 zal STT een nieuwe bijzonder hoogleraar benoemen.

Young STT (zie bijlage voor uitgebreide beschrijving)

Ieder AB-lid heeft de mogelijkheid om een 'young high potential' van de eigen organisatie af te vaardigen voor 'Young STT', een soort jongerenafdeling van STT.² Deze groep komt een paar keer per jaar bij elkaar om te praten en op andere wijze bezig te zijn met nieuwe ontwikkelingen en onderwerpen. In 2021 waren er de volgende bijeenkomsten:

- 25 september 2021, Q&A met Constantijn van Oranje-Nassau, Special Envoy van Techleap. Technologie alléén heeft geen waarde. Het draait om de koppeling met ondernemerschap en ecosystemen. Replay Q&A met Constantijn van Oranje | Stichting Toekomstbeeld der Techniek (stt.nl)
- 23 juni 2021, (online) jaarlijkse Diner Pensant, gezamenlijke bijeenkomst met het Algemeen Bestuur en Young STT. In 2021 gewijd aan het bepalen van onderwerpen voor nieuwe STT-toekomstverkenningen.
- 30 maart 2021, presentatie van de Technologie Kieswijzer, met resultaten en inzichten uit de data-analyse, door STT-toekomstverkenner Rudy van Belkom.
- Ook ging STT in gesprek met Young STT-deelnemers over mogelijkheden om Young STT een grotere rol te geven in het activiteitenprogramma. Zoals het instellen van een Young STT-bestuur in de toekomst.
- Entrepreneurship track in samenwerking met de TU Delft, onder begeleiding van Dap Hartmann, universitair hoofddocent Ondernemerschap, werkzaam bij het Delft Centre for Entrepreneurship. Zes bijeenkomsten (grotendeels digitaal).

¹ Voorheen: STT Academy.

² Zie Bijlage 1 voor de lijst van Young STT'ers in 2021.

STICHTING TOEKOMSTBEELD DER TECHNIEK - DEN HAAG**VERSLAG VAN HET BESTUUR (VERVOLG)**

- 11 januari 2021, Young STT Nieuwsjaarsborrel met STT Futures Pubquiz.

Het Netwerk Toekomstverkenningen

Het Netwerk Toekomstverkenningen (NTV) is een open platform. Het netwerk bestaat uit ongeveer 40 geïnteresseerden in toekomststudies. Sinds begin 2017 is STT-directeur Patrick van der Duin voorzitter. In 2021 organiseerde het NTV zes bijeenkomsten over methodieken en actuele thema's. Met uitzondering van de eerste bijeenkomst waren alle bijeenkomsten virtueel.

In 2021 werden de volgende bijeenkomsten gehouden:

- 12 februari gaf NTV-lid Hans Nijeboer een lezing over hoe er in verkiezingsprogramma's met het onderwerp 'toekomst' wordt omgegaan.
- 9 april: Eric Puik van Shell over hun nieuwe scenario's m.b.t. 'energy transformation' en de coronacrisis.
- 4 juni: Nicolas van Geelen en Ton Jonkers van de Provincie Zuid-Holland over hun ruimtelijke ordening-scenario's.
- 3 september: Lezing van Lenny Stoeldraijer (CBS) over de Nederlandse bevolking in 2050.
- 15 oktober: Remco Siebelink (Utwente) over zijn proefschrift over roadmapping en scenario's.
- 3 december: Frans Brom van de WRR over hun corona-scenario's (i.s.m. de KNAW).

ExSTTer

Helaas zijn vanwege corona en de bijbehorende maatregelen in 2021 geen ExSTTer bijeenkomsten geweest. In 2022 zullen er wel bijeenkomsten zijn; de eerste vindt plaats op vrijdag 11 maart.

Communicatie

In 2020 zijn grote vernieuwingen in de communicatie van STT aangebracht. Onder leiding van communicatiebureau Just uit Leiden is de huisstijl volledig gemoderniseerd en is er een nieuwe website gebouwd en gelanceerd. In 2021 heeft communicatieadviseur Franca Gribnau de vernieuwde communicatie geïmplementeerd in de communicatieprocessen van STT.

Bestuurlijke samenwerking

STT nam in 2021 deel aan de 'BetaBalie', een samenwerkingsverband in Delft waarin onder andere ook de TU Delft participeert en dat tot doel heeft technologie en cultuur met elkaar te verbinden en te presenteren aan de Delftse bevolking.

Personeel

In 2021 had het bureau van STT de volgende samenstelling:

- Directeur (1,0 FTE)
- Officemanager (part time)
- Een communicatieadviseur
- Drie projectleiders.

Uit dienst traden:

- Annette Potting (per 1 mei 2021)
- Eva Helmond (per 1 november 2021) (projectleider).
- Eefje Op den Buysch (per 1 december 2021) (projectleider)

De volgende werkzaamheden zijn uitbesteed:

- De loonadministratie
- De boekhouding
- Automatisering

Financieel resultaat

De activiteiten van STT worden, zoals gemeld, door overheid en bedrijfsleven gefinancierd.

Evenals in voorgaande jaren is er 'sponsoring in natura'. Sponsoring in natura betreft bijvoorbeeld het beschikbaar stellen van experts of beschikbaar stellen van conferentieruimte.

Ook is er 'extern' geld beschikbaar gekomen. Zo is er in 2021 (opnieuw) een zestal masterclasses Toekomstverkenningen in de Praktijk voor het ministerie van SZW gedaan en hebben STT'ers een aantal expert-adviezen geleverd (o.a. aan NWO en SIA).

Risicoanalyse

Omgevingsrisico's

De directie is zich bewust van de omgevingsrisico's waarmee zij wordt geconfronteerd, met name wat betreft de mogelijke (financiële) gevolgen van de corona-crisis en ook de huidige oorlog in Oekraïne. STT begroot daardoor voorzichtig en zal waar mogelijk kosten besparen en voortdurend op zoek gaan naar nieuwe leden.

Operationele risico's

De operationele risico's waarmee de stichting te maken heeft, doen zich met name voor in de bedrijfsprocessen. Voortgang en projectbegrotingen van verkenningen worden periodiek met projectleiders besproken, op basis van projectbegrotingen en bijbehorende projectplannen. Zoals gesteld zal kritisch naar de uitgaven gekeken worden. Zo is, bijvoorbeeld, in september 2021 met Tauro (de verhuurder) gesproken en is het driejarige contract omgezet naar een eenjarig contract en eventueel naar een kleiner kantooroppervlak aangezien het voor te stellen dat meerdere STT-medewerkers vaker thuis zullen gaan werken (hybride werken).

Liquiditeitsrisico's

Het saldo van de liquide middelen is voldoende om op korte termijn aan de verplichtingen te voldoen.

Toekomstverwachtingen

STT blijft focussen op het uitvoeren van toekomstverkenningen met een lange tijdshorizon, die zich bevinden op het raakvlak van technologie en maatschappij, die domeinoverstijgend zijn, en die zowel creatief als analytisch van aard zijn.

In 2022 zal STT naast de 'reguliere' toekomstverkenningprojecten ook andere, kleinere (nader te bepalen) projecten uitvoeren. Tevens zal STT de resultaten van haar onderzoek in diverse gremia presenteren zoals in tijdschriften, boeken, conferenties en andere kennisbijeenkomsten.

In 2021 is een begin gemaakt met een strategische heroriëntatie. De staf en het DB kwamen op basis van een aantal gezamenlijke bijeenkomsten tot de volgende uitgangspunten:

Strategische ambitie

Anno 2022 wil STT natuurlijk toekomstverkenningen doen die relevant zijn en ter zake doen; natuurlijk vinden we dat in de inhoud van onze studies zowel maatschappelijke en technologische ontwikkelingen

VERSLAG VAN HET BESTUUR (VERVOLG)

als marktontwikkelingen gecombineerd moeten worden; natuurlijk vinden we dat ons werk en de organisatie verder geprofessionaliseerd moeten worden; en natuurlijk houdt de wereld van toekomstverkennen niet op bij Nederland. Maar om STT zelf 'future-proof' te maken willen we meer gaan doen. In het bijzonder moet STT haar verhouding met haar netwerk opnieuw gaan uitvinden. Dat is de belangrijkste strategische uitdaging voor de komende jaren. Daarom is in 2021 een strategisch proces gestart, dat tot een heroriëntatie en herprofilering heeft geleid.

Breedte en diversiteit van het netwerk

Een uniek kenmerk van STT is het uitgebreide en diverse netwerk. Er zijn weinig organisaties die zowel inhoudelijk als financieel ondersteund worden vanuit een netwerk met 'corporates', ministeries, steden, provincies, kennisinstellingen (zowel hbo als universiteit), infrastructuurproviders, consultancybureaus en brancheverenigingen. Deze diversiteit is voor alle leden een belangrijke motivatie om zich aan te sluiten bij STT. Hun directe concurrenten en concullega's zijn bij hen bekend, maar de contacten met organisaties uit andere sectoren en maatschappelijke domeinen zijn vaak beperkt. En gegeven dat veel nieuwe ontwikkelingen uit 'onverwachte hoeken' komen, stellen ze deze contacten met andersgezinden uit het netwerk van STT zeer op prijs.

Actieve betrokkenheid en toekomst meebepalen

Deelnemers leveren altijd een constructieve bijdrage aan het werk van STT. STT-deelnemers doen actief mee in stuurgroepen, ze bieden toegang tot andere bronnen, experts en meningen en dragen zelfs direct bij aan STT-publicaties in de vorm van columns, opiniestukken en interviews. Ook Young STT vervult hierbij een belangrijke functie. De STT-publicaties komen dus in belangrijke mate tot stand door STT-deelnemers. STT-deelnemers zijn ook trouwe afnemers van het werk en gedachtengoed. STT levert toekomstverkenningen op die men elders niet vindt omdat ze zowel over de lange(re) termijn gaan als over het de relatie tussen technologie en samenleving. De deelnemers van het STT-netwerk waarderen onze positionering en de inhoud en het karakter van onze verkenningen en dus zijn die ook voor onze deelnemers. Het recente concept van de 'Ronde Tafel' past hier ook in.

Maatschappelijke waarde(ring)

De twee vorige punten zijn en blijven relevant voor STT maar om de toegevoegde waarde van het netwerk verder te ontwikkelen, is het nodig dat STT zich meer bewust is van haar maatschappelijke taak en handelt naar een stichting met een ANBI-keurmerk. Tijdens een van de strategische meetings is de maatschappelijke betekenis van STT als volgt verwoord:

"Klimaatverandering, toenemende ongelijkwaardigheid, onrust in het landsbestuur en oplopende spanningen in de samenleving. Er staat veel op het spel voor onze toekomst. Technologie speelt hierin een steeds grotere rol. Dit kan zowel positief als negatief worden ervaren. Denk aan de impact van robotisering of de toenemende inzet van datagedreven systemen. Om geïnformeerde keuzes te kunnen maken voor de toekomst moeten we weten wat onze opties zijn. Dit kan alleen als we vooruitkijken, v r vooruitkijken. Samen met bedrijven, overheden, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties werkt STT aan gefundeerde toekomstverkenningen die ons helpen om geïnformeerde keuzes te kunnen maken voor een betere toekomst. Als toekomstonderzoekers weten wij dat we de toekomst samen kunnen vormgeven, de toekomst hoeft ons niet te overkomen. Tegelijkertijd weten we ook dat niet iedereen kan of wil deelnemen aan gesprekken over de toekomst. STT komt op voor de mensen die geen stem hebben in dit debat en faciliteert namens de samenleving tegenspraak en discussie. De unieke vrije ruimte die STT hiermee al sinds 1968 creëert staat garant voor brede, noodzakelijke gesprekken over de toekomst."

VERSLAG VAN HET BESTUUR (VERVOLG)

Voor, door en met de inzet van ons netwerk

Voor het door ontwikkelen van de toegevoegde waarde van het STT-netwerk gaan we de laatste zinnen zeer ter harte nemen. We moeten en kunnen de deelnemers van STT gaan inzetten om de samenleving en in het bijzonder die mensen en organisaties die niet (kunnen) participeren in het gesprek over mogelijke toekomstën toch daaraan te laten deelnemen. De toekomst is immers van ons allemaal! Dus het netwerk van STT en onze toekomstverkenningen zijn niet alleen meer voor en door onze deelnemende organisaties, maar STT wil ook via hen haar maatschappelijke opdracht vervullen. Een goed voorbeeld hiervan is de Technologie Kieswijzer, die STT-toekomstonderzoeker Rudy van Belkom vlak voor de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021 ontwikkelde. Meer dan 30.000 Nederlanders brachten hun stem uit over hoe zij dachten over toekomstige technologische onderwerpen. Een ander recent voorbeeld is de studie van STT-toekomstonderzoekster Eefje Op den Buysch over zelfredzaamheid en technologie, waarin zeer is gefocust op de ervaringen van 'gewone Nederlanders' met dit onderwerp.

STT-community ontwikkelen

De uitbreiding van de 'missie' van STT betekent een uitbreiding van de rol en inzet van ons netwerk c.q. de deelnemende organisaties. Om meer impact te realiseren met onze verkenningen zullen ze nog actiever moeten worden. Kort geformuleerd: het STT-netwerk moet een heuse STT-community worden. In de strategische sessies in 2021 is een aantal manieren genoemd om dit te realiseren, zoals onze deelnemers beschouwen als ambassadeurs (i.p.v. als 'klanten'), de STT-website door ontwikkelen als platform voor toekomstverkenningen, contacten leggen met uitgevers voor de uitgave van onze boeken, betrekken van zogenaamde 'figure heads' of het aanstellen van een 'futurist'/artist in residence, samenwerkingsverbanden opzetten met (bijvoorbeeld) planbureaus, 'position papers' schrijven, de doorlooptijd van projecten eventueel verkorten naar een jaar. De komende jaren zullen deze concepten verder worden ontwikkeld en geïmplementeerd.

Aandacht voor impact communicatie

Bij de voorgestelde uitgebreide verhouding tussen de STT-organisatie en het STT-netwerk speelt communicatie een uiterst belangrijke rol. Vriend en vijand erkennen de unieke waarde van onze toekomstverkenningen maar er is veel terrein te winnen wat betreft het bereik en daarmee de meetbare impact van ons werk. Zo moet, o.a., duidelijk worden welke maatschappelijke waarde we uitdragen, wie wij willen bereiken, wat onze doelgroepen (moeten) zijn, en hoe we de zichtbaarheid van de STT-organisatie vergroten. STT moet daarmee de communicatiefunctie verbreden naar marketing. De nieuwe huisstijl c.q. vormgeving was een goede eerste stap die een opvolging verdient in de vorm van een zowel strategisch als operationeel hoogstaand communicatieplan als een marketingplan, die duidelijk laten zien hoe wij betekenis kunnen geven aan de verschillende doelgroepen die wij willen bedienen. Het serieus nemen van onze ANBI-status met het daaraan verbonden maatschappelijk doel moet hier richting aan geven. Op deze wijze kan STT de komende jaren haar netwerk 'upgraden', haar 'future-proofness' realiseren en onze maatschappij echt toekomstgericht maken.

Den Haag,

Dr. P.A. van der Duin, directeur

Bijlage Activiteiten directeur en projectleiders STT in 2021

Patrick van der Duin

Publicaties:

1. Duin, P.A. van der and H. Stavleu (2021). Exploring new normal futures. How might social and psychological factors shape the new normal of post-pandemic society? Pp.127-131 In: Aftershocks and Opportunities 2. Navigating the next horizon, edited by R. Talwar, S. Wells and A. Whittington, United Kingdom: Fast Future Publishing

Discussieleider/facilitator/inleider:

1. Inleider/facilitator lezing van Eefje Op den Buysch voor de BetaBalie (20/10)
2. Ronde Tafel-sessie STT voor de provincie Zuid-Holland over circulaire economie (29/10)
3. Ronde Tafel-sessie STT met ministerie van OCW over impact van digitalisering op de wetenschapper (8/12)

Lezingen/presentaties/gastcollege/workshops (webinars):

1. Webinar voor I&W over rapport 'Grip op de toekomst' (2/2)
2. Videoboodschap voor de gemeente Arnhem (3/2)
3. Eindpresentatie project RWS 'Innovatief recyclen' (8/3)
4. Gastcollege voor MOSHE over innovatiemanagement (9/3)
5. Gastcollege voor Hogeschool Rotterdam over strategie en toekomst (11/3)
6. Gastcollege voor Nyenrode University over toekomstonderzoek en innovatie voor de opleiding Business Process and Technology (16/4)
7. Expertdialoog/presentatie met studenten en onderzoekers Industrial Design, TU Eindhoven (23/4)
8. Paper presentatie (digitaal) over een Futures-artikel voor Aarhus University (1/7)
9. Voor ministerie van SZW over innovatiemanagement en toekomstonderzoek (20/7)
10. Keynote voor het Verbindingsfestival in Zwolle over de slimme stad (30/9)
11. College over toekomstonderzoek (1) voor Erasmus Academy (6/10)
12. Presentatie voor OECD Government Foresight Community over toekomstonderzoek bij Nederlandse adviesraden en planbureaus (11/10)
13. Gastcollege voor TU Delft MOSHE over innovatiemanagement (12/10)
14. College over toekomstonderzoek (2) voor Erasmus Academy (20/10)
15. Lezing voor APG Summer Course over scenario's (1/11)
16. Voor EZ&K samen met Roland Ort (TU Delft) over de TechnologieMonitor (13/12)
17. Lezing voor gemeente Rotterdam over toekomstonderzoek (16/12)

Interviews:

1. Voor intranet I&W over rapport 'Meer grip op de toekomst' (11/1)
2. Voor NG Infra Magazine over corona en toekomst, NG Infra magazine, maart 2021, nr.1, pp.38-39

VERSLAG VAN HET BESTUUR (VERVOLG)

Expertbijeenkomsten:

1. Webinar 'Navigeren in de mist', provincie Zuid-Holland (15/4)
2. Workshop Technologieverkenningen J&V (19/5)
3. Deelname aan expert-sessie Analisten Netwerk Veiligheid 'Naar een toekomstbestendige risico-analyse' (27/5)
4. Deelname aan expertsessie 'Digitalisering en de sociale werkomgeving' van RWS (17/6)
5. Workshop UNESCO over 'responsible futures' (23/6)
6. EU Workshops Foresight towards the 2nd Strategic Plan for Europe (18/10; 19/10; 10/12)
7. ToekomstatelierNL2100 College van Rijksadviseurs in Utrecht (14.12)

Adviesgesprekken:

1. Met Christiaan van de Berg en Bob Smit van J&V over technologieverkenningen (27/1)
2. Met Quentijn Wulffers (HvA) over de TrendRede (2/2)
3. Met Koen de Pater van EZ&K over technologieverkenningen en innovatiebeleid (19/2)
4. Met Natascha Koetsier-van de Werff van het Ministerie van Defensie over technologie en innovatie 2005-2020 (23/2)
5. Met Marieke Groenhardt en Bernd Voorstuijs van Groene Grutten (2/3)
6. Met Noémie Abraini en Sylvie Craenen van de Franse KvK in Nederland (3/3)
7. Met Claire Stolwijk en Maxine Tilly van TNO over scenario-denken (30/3)
8. Met Jacqueline de Jong van Ministerie J&V over trends (8/4)
9. Met Nick Wenneker van Geo Future School (29/4)
10. Met Eric de Weerd van Deloitte (29/4)
11. Met Andra Leurdijk over scenario's (6/5)
12. Met Jan Francke en Stefan Verduin van het KIM (20/5)
13. Met Linda Hofman (Fontys ACI) over opzet HBO-master data-driven strategische communicatie (3/6)
14. Met Tine Andersen (Danish Technological Institute) over stress-testing (14/6)
15. Met Marthe Tholen en Gerald Munters van de Belastingdienst over de SKIA 2021-2025 (29/6)
16. Met Paul Epping van het Millenium-project (21/7)
17. Met Max Verdoes (TU Delft) over 'urban manufacturing' (4/10)
18. Met Germaine Poot (SURF) over data (12/11)
19. Met Elke Wennekers (gemeente Rotterdam) en Hanke Nijman (TwijnstraGudde) over project Rotterdam en digitalisering (2/12)

Lidmaatschappen van editorial boards van wetenschappelijke tijdschriften:

1. Associate editor 'Futures'
2. Lid editorial board 'Foresight'
3. Lid editorial board 'International Journal of Innovation and Technology Management'
4. Lid editorial board 'Journal of Futures Studies'
5. Lid editorial board 'IEEE Transactions on Engineering Management'

Review-activiteiten:

1. Journal of Futures Studies: 2
2. Futures: 2
3. International Journal of Innovation and Technology Management: 1

STICHTING TOEKOMSTBEELD DER TECHNIEK - DEN HAAG

VERSLAG VAN HET BESTUUR (VERVOLG)

- 4. Frontiers Communication: 1
- 5. IEEE Transactions on Engineering Management: 2

Overige activiteiten:

- 1. Visiting Fellow University of Portsmouth
- 2. Lid werkveldcommissie opleiding Industrial Design Engineering/Industrieel Product Ontwerpen van de Haagse Hogeschool
- 3. Kerndocent 6-daagse masterclass 'Toekomstverkenning in de praktijk' voor het Ministerie van SZW
- 4. Lid commissie Delta-premie 2021 van het SIA
- 5. Lid NWO-commissie wetenschapscommunicatie 2021
- 6. Copromotor van Ferry van den Mosselaer op de KU Leuven
- 7. Lid van de Raad voor Wetenschap, Technologie en Maatschappij van het KIVI

Projecten:

- 1. Adviseur project Technologieverkenning voor/met Ministerie van J&V
- 2. Adviseur project TNO-scenario's over verdienvermogen (lid van het supportteam).

Rudy van Belkom:

Publicaties:

1. Belkom, R. van (2021). Dankzij het internet hebben we te veel vertrouwen in onszelf. En dat gaat mis. Geraadpleegd van <https://joop.bnnvara.nl/opinies/dankzij-het-internet-hebben-we-te-veel-vertrouwen-in-onszelf-en-dat-gaat-mis>
2. Belkom, R. van (2021). Er is te weinig aandacht voor technologie tijdens de verkiezingen. Geraadpleegd van <https://www.dutchcowboys.nl/technology/er-is-te-weinig-aandacht-voor-technologie-tijdens-de-verkiezingen>
3. Belkom, R. van (2021). Digitalisering staat nog in de politieke kinderschoenen. Geraadpleegd van <https://www.dutchcowboys.nl/technology/digitalisering-staat-nog-in-de-politieke-kinderschoenen>
4. Belkom, R. van (2021). Technologie is niet links of rechts: Tijd voor een nieuw politiek spectrum! Geraadpleegd van <https://www.dutchcowboys.nl/technology/technologie-is-niet-links-of-rechts-tijd-voor-een-nieuw-politiek-spectrum>
5. Belkom, R. van (2021). Nederland is klaar voor een minister van digitale zaken. Geraadpleegd van <https://www.dutchcowboys.nl/technology/nederland-is-klaar-voor-een-minister-van-digitale-zaken>
6. Belkom, R. van (2021). Moet de handel in persoonsgegevens verboden worden? Geraadpleegd van <https://www.dutchcowboys.nl/technology/moet-de-handel-in-persoonsgegevens-verboden-worden>
7. Belkom, R. van (2021). "Alle robots moeten het land uit". Zie geen enkele politicus, ooit. Geraadpleegd van <https://www.dutchcowboys.nl/technology/alle-robots-moeten-het-land-uit-zei-geen-enkele-politicus-ooit>
8. Belkom, R. van (2021). Opinie: 'Technologie hoort ook thuis op de formatietafel. Geraadpleegd van <https://www.parool.nl/columns-opinie/opinie-technologie-hoort-ook-thuis-op-de-formatietafel~b7bb766e/>
9. Belkom, R. van (2021). De Technologie Kieswijzer 2021 - Data analyse. Geraadpleegd van <https://stt.nl/nl/publicatie-resultaten-technologie-kieswijzer-stt-mei-2021>
10. Belkom, R. van (2021). Technologie Kieswijzer: Dit vinden Nederlanders belangrijk in onze digitale toekomst. Geraadpleegd van <https://netwerkmediawijsheid.nl/technologie-kieswijzer/>

Interviews/ Pers (selectie van meest relevante media)

1. Artikel RTL Nieuws: Technologie Kieswijzer moet digitale plannen partijen helder maken
2. Interview BNR Nieuwsradio: Tech Update
3. Techblog De Volkskrant: Er is een Technologie Kieswijzer, met alleen stellingen over digitale onderwerpen
4. Interview Eindhovens Dagblad: Technologie is overal, behalve in de Stemwijzer. Rudy maakte er daarom zelf een: 'Het raakt de hele samenleving'
5. Interview iBestuur: Technologie Kieswijzer laat zien hoe Nederlanders denken over onze toekomst met technologie
6. Artikel IT Channelpro: Kees Verhoeven ambassadeur Technologie Kieswijzer
7. Vermelding Waag: Kiezen voor beter technologiebeleid
8. Interview Innovation Origins: Meer aandacht voor technologie in de politiek met Technologie Kieswijzer
9. Interview Dutch Startup Association: Technologie Kieswijzer tells voters where parties stand on key tech issues
10. Interview AD: Ruim 20.000 Nederlanders vulden Technologie Kieswijzer in: 'Verrassende uitkomsten'
11. Interview VPRO Tegenlicht: Waarom 'tech' straks op de formatietafel móet liggen

12. \ Podcast BNR - De Technoloog: We ontwerpen de toekomst
13. Interview iBestuur: Onderzoek: 'Impact van technologie op de toekomst van de democratie'
14. Podcast SETUP: Online discussiëren zonder te polariseren
15. Interview Nieuwsuur: Raad voor het Openbaar Bestuur wil minister voor Digitale Zaken
16. Uitzending Nieuwsuur: Komt er een minister van Digitale Zaken?
17. Artikel Digitale Overheid: 'Overheid moet meer grip krijgen op de digitale transitie'
18. Artikel Binnenlands Bestuur: Liever digitale transparantie dan inspraak
19. Artikel Computable: 'Politiek moet tech gebruiken voor input experts'
20. Verwijzing Statenvergadering Provincie Gelderland: <https://vvd-gelderland.nl/nieuws/macht-en-tegennacht-in-gelderland>
21. Interview Spraakmakers Radio: AI-Rapport WRR:
<https://www.nporadio1.nl/fragmenten/spraakmakers/d1c4b418-a79f-4ca7-b3c3-bdb4a01e966c/2021-11-12-haroon-sheikh-en-rudy-van-belkom-over-kunstmatige-intelligentie>
22. Podcast Futurease: Inverse Surveillance (24-12)

Lezingen/Paneldiscussies/workshops

1. Workshop Ministerie van BZK: Betatest Ethisch Ontwerpspel voor AI (18-02)
2. Lezing HKU: AI en Ethiek (25-02)
3. Workshop PwC: Betatest Ethisch Ontwerpspel voor AI (02-03)
4. Lezing Bibliotheek Midden Brabant: Stem nóg wijzer (07-03)
5. Lezing Rathenau: Technologie Kieswijzer (09-03)
6. Lezing Pakhuis de Zwijger: De toekomst van de digitale samenleving (10-03)
7. Paneldiscussie iBestuur: Thuisdebat 'Digitale Zaken in een nieuw kabinet' (15-03)
8. Lezing Trendrede: Future of Democracy (16-03)
9. Lezing Young STT: Uitkomsten Technologie Kieswijzer (30-03)
10. Lezing Ministerie van BZK: Uitkomsten Technologie Kieswijzer
11. Workshop City Deal: Betatest Ethisch Ontwerpspel voor AI (28-04)
12. Workshop NS: Betatest Ethisch Ontwerpspel voor AI (30-04)
13. Workshop Nederlandse Patiëntenfederatie: Betatest Ethisch Ontwerpspel voor AI (10-05)
14. Panneldiscussie ROB: Webinar advies Sturen of gestuurd worden met data (10-06)
15. Lezing Capgemini: Resultaten Technologie Kieswijzer (15-06)
16. Lezing ministerie van BZK en OCW (team Desinformatie): resultaten Technologie Kieswijzer (15-06)
17. Lezing Ministerie van BZK (RVIG): Toekomst van de democratie (08-07)
18. Lezing Camp Connect: Werken als toekomstonderzoeker (15-07)
19. Lezing DiA-Dialoog: de toekomst van de digitale democratie
20. Lezing masterclass Ministerie SZW 'Toekomst van de Democratie (11-11)
21. Masterclass Erasmus Academie 'Toekomst & Technologie' (1-12)
22. Masterclass Erasmus Academie 'De Toekomstonderzoeker (15-12)

Expertbijeenkomsten:

1. Feedbacksessie data-ethiekplatform (02-04)
2. Workshopbegeleider Kinder Trendrede (19-05)
3. Creatieve Sessie Pakhuis de Zwijger: De slimme stad (08-06)
4. Rondetafel met Politie Nederland: Digitale Toekomst (01-07)
5. Vervolg Rondetafel met Politie Nederland: Digitale Toekomst (24-09)
6. Expertsessie Provincie Gelderland; Digitaal Rijbewijs (27-09)
7. Expertsessie AI & Ethiek Beeld en Geluid (01-10)

Bijeenkomsten toekomstverkenning

1. Denktank toekomstverkenning democratie #1 (26-01)
2. Stuurgroep toekomstverkenning democratie #1 (29-01)
3. Stuurgroep toekomstverkenning democratie #2 (21-04)
4. Denktank toekomstverkenning democratie #2 (22-04)
5. Buitenluchtsessie stuurgroep en denktank (30-06)
6. Stuurgroep toekomstverkenning democratie #3 (18-11)
7. Denktank toekomstverkenning democratie #3 (18-11)

Overige activiteiten:

1. Opname promovideo oud-Kamerlid Kees Verhoeven: Ambassadeur Technologie Kieswijzer
2. Deelname redactie adviesraad iBestuur: Digitalisering en democratie
3. Experiment i.s.m. SETUP: Gezocht: Mondige stemmers met een mening over technologie
4. Opdrachtgever studentproject Hogeschool Rotterdam: tegengaan impact desinformatie (kickoff, tussentijdse presentatie en eindpresentatie)
5. Digitalisering Ethisch Ontwerpspel voor AI ism Hogeschool Utrecht - aanvraag SIA Takeoff beurs
6. Opzet en begeleiding strategiesessie STT
7. Acquisitie activiteiten (Kearney, PwC,)
8. Realisatie STT-module Toekomstverkennen voor Erasmus Academie
9. Opzet en uitvoering Young STT College Tour (eerste editie met Prins Constantijn)

Eefje op den Buysch:

Gesprekken/interviews t.b.v. verkenning:

1. Nienke Nijhoff, Bartimeus Instituut (09/01)
2. Bianca Schoonbeek, MaagLeverDarm stichting (10/01)
3. Maureen de Haan, FME (v.h. Federatie Metaal- en Elektrotechnische industrie) (13/01)
Jelmer Schreuder, NL Digital (14/01)
4. Ton Wilthagen, Tilburg University (14/01)
5. Maaïke Rijnders (Fontys) 14/01)
6. Pallas Agterberg, Alliander (17/01)
7. Ger Baron, Gemeente Amsterdam (20/01)
8. Elsje van Beek, huisarts te Eindhoven (22-01)
9. Roy op het Veld (De Limburger, Het Financieele Dagblad) (06/02)
10. Erwin de Vlugt, Haagse Hogeschool (26/02)
11. Hasan Göleli, Ministerie Justitie en Veiligheid (04/03)
12. Lonneke van Sleuwen, Belastingdienst (06/03)
13. Jan Roggeveen, Cisco (12/03)

STICHTING TOEKOMSTBEELD DER TECHNIEK - DEN HAAG
VERSLAG VAN HET BESTUUR (VERVOLG)

14. John Zevenbergen, Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (19/03)
15. Crétien van Kampen & Jeroen Boelhouwer, Sociaal en Cultureel Planbureau (30/03)
16. Rachel de Wit, De Podcastproducent (19/05)
17. Interview: Hasan Göleli, Min. Justitie en Veiligheid. Incl. audio-opnamen t.b.v. podcast (20/05)
18. Interview: Pallas Agterberg, Alliander. Incl. audio-opnamen t.b.v. podcast (09/06)
19. Interview Jeroen Boelhouwer, SCP. Incl. audio-opnamen t.b.v. podcast (10/06)
20. Interview Roy Op het Veld, DuurzaamBedrijfsleven. Incl. audio-opnamen t.b.v. podcast (10/06)
21. Interview Nienke Nijhof, Bertimeus. Incl. audio-opnamen t.b.v. podcast (11/06)
22. Interview Jan Roggeveen, Cisco. Incl. audio-opnamen t.b.v. podcast (12/06)
23. Interview John Zevenbergen, Min. SZW (15/06)
24. Interview Ger Baron, Gemeente Amsterdam. Incl. audio-opnamen t.b.v. podcast (17/06)
25. Interview Ton Wilthagen, Tilburg University. Incl. audio-opnamen t.b.v. podcast (01/07)
26. Interview Lonneke van Sleuwen, Belastingdienst (25/09)

Lezingen/Interviews gegeven:

1. Interview voor Shell magazine, door Monika Jak (16/10)
2. Lezing tbv Masterclass 'Toekomstverkennen in de praktijk', Ministerie SZW (03/11)
3. Lezing voor Vereniging Vrijzinnige Protestanten Noord-Holland (VVP) (08/11) [cancelled]
4. Expert-interview voor NPO-innovatie, door Simone Mutsaers (04/12)

Bijgewoonde workshops/lezingen/presentaties:

1. Presentatie scriptie Algorhythmic Authority, STT-stagiair Evelien Mols (24/01)
2. Begeleidingscommissiebijeenkomst Eva Helmond (STT) (18/02)
3. ExSTTer bijeenkomst (21/04)
4. Workshop Ethisch Ontwerpspel, Rudy van Belkom (30/04)
5. Najaarsbijeenkomst Algemeen Bestuur STT (11/11)
6. Bijeenkomst ExSSTer (26/11)

Bijeenkomsten t.b.v. projectproces:

1. Redactieraadvergadering (13/03)
2. Adviescommissiebijeenkomst (31/03)
3. Gesprek Pallas Agterberg (voorzitterschap) (06/05)
4. Gesprek Hille van der Kaa, redactieraad (05/06)
5. Met voorzitter Pallas Agterberg, voorbereiding adviescommissievergadering (19/06)
6. Adviescommissiebijeenkomst (29/06)

Young STT:

1. Organisatie jaarprogramma van bijeenkomsten, samen met de STT-projectleiders
2. Organiseren en leiden bijeenkomst 'Trustee, 's werelds meest betrouwbare robot' (04/03)
3. Organiseren en leiden bijeenkomst 'Post-Corona scenario's' (16/06)

Eva Helmond:

1. Paneldiscussie voor initiatief 'Humathon'.
2. Lezing/workshop voor Emoena (gelinkt aan de VU Amsterdam) over hoe technologie, toekomstverkennen en de SDG's een basis vormen voor leiderschap.
3. Inhoudelijke bevindingen van de Horizonscan 2050 gepresenteerd aan en met feedback van de Commissie Toekomst (initiatiefnemers o.a. Herman Mulder, Wouter van Dieren, Rein Willems (oud-voorzitter STT) en Jan-Peter Balkenende).
4. Strategische input gegeven over veranderkunde aan de Commissie Toekomst.
5. Workshops gehouden tijdens INNovember (innovatie-event van de overheid) met beleidsmakers en directeurs van diverse ministeries en experts uit bedrijfsleven en wetenschap.

Bijlage YoungSTT'ers 2021

Bedrijfsnaam	Naam
Belastingdienst	Gerald Munters
Capgemini Nederland	Luc Baardman
Cisco	Jorrit Levels
Dell EMC	Manisha Somai*
Eneco	Paul van Tricht
Evides Waterbedrijf	Lennard Wools
FME	Maureen de Haan*
Fontys Hogescholen	Martin Stroetinga
FrieslandCampina Innovation Centre	Carsten Ersch
Gemeente Den Haag	Jaap Dinkelman
Haagse Hogeschool (HHS)	Reinier Olthof
IBM Nederland B.V.	Lara Plandsoen
ISPT	Paco Rutten
KIVI	Jorrit de Vries
Ministerie van Buitenlandse Zaken	Marjolein de Ridder*
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK)	Job Teurlinx
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW)	Bon Bakermans
Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV)	Wilrieke Korsten
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)	Daen Smits
Ministerie van Sociale Zaken & Werkgelegenheid (SZW)	Tom van de Haar
NIOO-KNAW	Tania Fernandes
NLdigital	Bob van de Boel
NWO - Nat. Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA	Stefanie Klaassen
NWO- I	Chantal van den Berg
NWO -TTW	Wieke Haakma
OostNL	Suradj Hiralal
Philips Research	Aline Serteyn
Provincie Gelderland	Robin Kuipers
Provincie Zuid Holland	Maxim Geerts
Rijksinst. v. Volksgezondheid en Milieu (RIVM)	Theo Kerckhoffs
Robeco	Sam Brasser
Shell Nederland B.V.	Lisette de Heiden
Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP)	Joep Schaper*
Sociaal Economische Raad (SER)	Sarah van Hugte
Sogeti Nederland B.V.	Thijs Pepping*
SPIE Nederland	Stella de Smit
SURF	Duuk Baten
Tata Steel	Jeroen van Beeck
Technische Universiteit Eindhoven (TU/e)	Andrea Fuster

STICHTING TOEKOMSTBEELD DER TECHNIEK - DEN HAAG
VERSLAG VAN HET BESTUUR (VERVOLG)

Bedrijfsnaam	Naam
T-Mobile Netherlands BV	Maarten Verdult
TNO	Nanda van der Stap
Unilever	Asya Ilhan
Universiteit Tilburg	Lien Denoo
Universiteit Twente	Bas de Boer
Universiteiten van Nederland	Gijs Kooistra
Upfield	Jelle van den Berg
Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	Tim Kies
VolkerWessels Infra Competence Centre	Nicky Zonneveld

* Wildcard

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening*** Inleiding**

Onderstaande samenvatting van de grondslagen waarop de financiële verslaglegging is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten.

*** Algemene grondslagen**

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de in Nederland van toepassing zijnde grondslagen voor financiële verslaggeving (Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'). De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij anders is aangegeven. Alle bedragen luiden in euro's. Het boekjaar van de stichting is gelijk aan het kalenderjaar.

*** Continuïteitsveronderstelling**

Het Coronavirus heeft in 2021 het dagelijkse leven en dus ook onze bedrijfsvoering drastisch veranderd. Dankzij de flexibiliteit en de forse inzet van onze medewerkers hebben wij in het boekjaar 2021 geen grote (negatieve) consequenties gezien voor wat betreft rentabiliteit en solvabiliteit van onze stichting.

Vanzelfsprekend zijn wij bij de beoordeling van onze activa en passiva nagegaan of een aanpassing nodig is vanwege de pandemie, maar dat bleek niet het geval of dat heeft in een beperkt aantal gevallen tot slechts kleine aanpassingen geleid.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva*** Materiële vaste activa**

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met investeringssubsidies e.d. onder aftrek van de gecumuleerde afschrijvingen. De afschrijvingen zijn berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, hierbij is rekening gehouden met de verwachte toekomstige gebruiksduur.

De afschrijvingspercentages zijn als volgt:

- Inventaris	20
- Automatisering	20

*** Vorderingen**

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van een voorziening voor vermoedelijke oninbaarheid.

*** Kortlopende schulden**

De kortlopende schulden hebben een looptijd van ten hoogste één jaar.

*** Bestemmingsreserves**

Bestemmingsreserves worden gevormd vanuit de resultaatbestemming. Besteding van deze posten wordt verwerkt in de exploitatierekening, en middels de resultaatbestemming ten laste van deze posten gebracht. Het bestuur bepaalt de besteding van de bestemmingsreserves.

*** Algemene reserve**

Het positieve respectievelijk negatieve exploitatiesaldo wordt gedoteerd respectievelijk onttrokken aan de algemene reserve.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat*** Algemeen**

Opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben ongeacht of zij hebben geresulteerd in ontvangsten dan wel uitgaven.

*** Subsidies**

Budgetsubsidies worden conform de subsidietoezegging als opbrengst genomen in het jaar waarop ze betrekking hebben; hierbij wordt rekening gehouden met de mate waarin aan de subsidievoorwaarden is voldaan.

*** Bijdragen bedrijfsleven**

Bijdragen van sponsors worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

*** Koersverschillen**

Koersverschillen worden verwerkt in de staat van baten en lasten in de periode dat zij zich voordoen.

*** Afschrijvingen**

De afschrijvingen zijn berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, hierbij is rekening gehouden met de verwachte toekomstige gebruiksduur.

STICHTING TOEKOMSTBEELD DER TECHNIEK - DEN HAAG
BALANS PER 31 DECEMBER
in €

	2021		2020	
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	7.778		10.274	
Financiële vaste activa	<u>12.428</u>		<u>12.428</u>	
	20.206			22.702
Vlottende activa				
Vorderingen	25.814		71.944	
Liquide middelen	<u>360.524</u>		<u>341.102</u>	
	386.338			413.046
	<u>406.544</u>			<u>435.748</u>
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Bestemmingsreserve hoogleraren	124.258		129.258	
Algemene reserve	<u>251.282</u>		<u>200.902</u>	
	375.540			330.160
Kortlopende schulden	31.004			105.588
	<u>406.544</u>			<u>435.748</u>

STICHTING TOEKOMSTBEELD DER TECHNIEK – DEN HAAG

EXPLOITATIEREKENING

in €

	Begroting 2021	Uitkomst 2021	Uitkomst 2020
Baten			
Subsidiebatén	389.000	394.000	384.000
Bijdragen bedrijfsleven	276.800	274.448	292.548
Projectinkomsten	1.000	1.121	47.177
Inkomsten STT Academy	11.000	7.849	10.571
Som der baten	<u>677.800</u>	<u>677.418</u>	<u>734.296</u>
Lasten			
Personeelskosten	439.132	419.737	473.480
Afschrijvingen	5.500	3.494	4.173
Overige personeelskosten	30.871	20.715	28.099
Huisvestingskosten	44.300	43.280	42.659
Kantoorkosten	53.000	30.777	32.784
Advieskosten en PR	14.000	7.827	54.990
Administratie- en accountantskosten	14.000	10.752	11.525
Projectkosten	64.000	61.808	85.499
Kosten STT Academy	23.000	33.648	15.163
Som der lasten	<u>687.803</u>	<u>632.038</u>	<u>748.372</u>
Exploitatiesaldo2021	<u>-10.003</u>	<u>45.380</u>	<u>-14.076</u>
Verdeling exploitatiesaldo			
Mutatie bestemmingsreserve	-15.000	-5.000	-5.000
Mutatie algemene reserve	4.997	50.380	-9.076
	<u>-10.003</u>	<u>45.380</u>	<u>-14.076</u>

STICHTING TOEKOMSTBEELD DER TECHNIEK - DEN HAAG
TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER
in €
Materiële vaste activa

	Inventaris	Auto- matisering	Totaal
Boekwaarde per 1 januari			
Aanschaffingswaarde	21.961	8.341	30.302
Cumulatieve afschrijvingen	-13.162	-6.866	-20.028
	<u>8.799</u>	<u>1.475</u>	<u>10.274</u>

Mutaties

Investerings		998	998
Afschrijvingen	-2.976	-518	-3.494
	<u>-2.976</u>	<u>480</u>	<u>-2.496</u>

Boekwaarde per 31 december

Aanschaffingswaarde	21.961	9.339	31.300
Cumulatieve afschrijvingen	-16.138	-7.384	-23.522
	<u>5.823</u>	<u>1.955</u>	<u>7.778</u>

Financiële vaste activa

	2021	2020
Waarborgsom	<u>12.428</u>	<u>12.428</u>

Vorderingen

Debiteuren	25	3.000
Te vorderen bijdrage bedrijfsleven		10.600
Nog te ontvangen bedragen		31.009
Te ontvangen rente		21
Vooruitbetaalde pensioenpremie	3.197	3.957
Vooruitbetaalde bedragen	<u>22.592</u>	<u>23.357</u>
	<u>25.814</u>	<u>71.944</u>

Terzake van oninbaarheid is voor debiteuren een voorziening getroffen.

Deze voorziening bedraagt per 31 december 2021 € 2.000, per 31 december 2020 € 2.000.

STICHTING TOEKOMSTBEELD DER TECHNIEK - DEN HAAG
TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (VERVOLG) in €

	2021	2020
Liquide middelen		
Liquide middelen STT	260.533	208.061
Liquide middelen bestemmingsreserve hoogleraren	99.991	133.041
	<u>360.524</u>	<u>341.102</u>

De liquide middelen staan vrij ter beschikking van de stichting.

Bestemmingsreserve hoogleraren		
Stand per 1 januari	129.258	134.258
Mutatie uit resultaatbestemming	-5.000	-5.000
Stand per 31 december	<u>124.258</u>	<u>129.258</u>

De bestemmingsreserve hoogleraren dient om uit de opbrengst hiervan de onkosten te financieren van de deeltijd STT-hoogleraren.

Algemene reserve		
Stand per 1 januari	200.902	209.978
Mutatie uit resultaatbestemming	50.380	-9.076
Stand per 31 december	<u>251.282</u>	<u>200.902</u>

Kortlopende schulden		
Crediteuren	3.596	3.499
Loonheffing		23.592
Vooruit ontvangen bijdragen		50
Overlopende passiva	<u>27.408</u>	<u>78.447</u>
	<u>31.004</u>	<u>105.588</u>

Nadere specificatie overlopende passiva		
Vakantiegeld en vakantiedagen	17.502	16.329
Te betalen kosten	9.905	62.118
	<u>27.407</u>	<u>78.447</u>

Niet in de balans opgenomen verplichtingen*** Huurverplichting**

De stichting is een huurovereenkomst aangegaan voor een periode van 3 jaar, ingaande op 1 januari 2019. Deze kan stilzwijgend jaarlijks verlengd worden. De jaarlijkse verplichting uit hoofde van deze overeenkomst bedraagt € 39.180 op jaarbasis.

*** Operational lease**

Ten behoeve van een kopieerapparaat is de stichting een operational leaseverplichting aangegaan voor de duur van 5 jaar, ingaande op 15 juni 2021.

De resterende verplichtingen bedragen op jaarbasis:

- 2022: € 1.740
- 2023: € 1.740
- 2024: € 1.740
- 2025: € 1.740
- 2026: € 798

STICHTING TOEKOMSTBEELD DER TECHNIEK - DEN HAAG

TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING

in €

	2021	2020
Subsidiebaten		
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	231.000	221.000
Ministerie van Economische Zaken	163.000	163.000
	<u>394.000</u>	<u>384.000</u>

De subsidies zijn tot en met het jaar 2020 definitief vastgesteld.

Inkomsten STT Academy

Rente ontvangsten	-6	21
Contributies NTV	650	1.150
Opbrengst Masterclasses	4.505	
Lezingen, workshops en advies	2.700	9.400
	<u>7.849</u>	<u>10.571</u>

Personeelskosten

Lonen en salarissen	323.019	361.131
Sociale lasten	64.085	77.375
Pensioenlasten	32.633	34.974
	<u>419.737</u>	<u>473.480</u>

* Personeelsleden

Bij de stichting waren in 2021 gemiddeld 6 personen werkzaam (2020: 6).

Afschrijvingen

Inventaris	2.976	3.563
Automatisering	518	610
	<u>3.494</u>	<u>4.173</u>

STICHTING TOEKOMSTBEELD DER TECHNIEK - DEN HAAG
TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING (VERVOLG) in €

	2021	2020
Huisvestingskosten		
Huren	31.278	31.172
Servicekosten	12.002	11.306
Overige huisvestingskosten		181
	43.280	42.659
Kosten STT Academy		
Hoogleraren	5.000	5.000
Kosten project Technologie Monitor	17.690	5.457
Netwerk Toekomst Verkenningen (NTV)	1.703	1.171
Young STT	9.255	3.535
	33.648	15.163

RSM Netherlands Accountants N.V.

Jacques Dutilhweg 471a
Postbus 8028
3009 AA Rotterdam
T 010 455 4100
www.rsmnl.com

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het Bestuur van
Stichting Toekomstbeeld der Techniek
Den Haag

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening over 2021 van Stichting Toekomstbeeld der Techniek te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit verslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Toekomstbeeld der Techniek per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. het resultatenoverzicht over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Toekomstbeeld der Techniek zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het verslag van het bestuur.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het verslag van het bestuur in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties-zonder-winststreven".

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit, beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 30 maart 2022

RSM Netherlands Accountants N.V.

W. Groeneveld RA

A large, stylized handwritten signature in blue ink, which appears to be 'W. Groeneveld', is written over the signature line and extends upwards into the text area.